Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 6ης Σεπτεμβρίου 2012*

«Κανονισμός (ΕΟΚ) 918/83 — Άρθρα 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', 2 και 7, παράγραφος 1 — Ατελής εισαγωγή προσωπικών ειδών — Έννοια της φράσεως "είδη που προορίζονται για τις ανάγκες του νοικοκυριού" — Αυτοκίνητο όχημα που εισήχθη στο έδαφος της Ένωσης — Όχημα χρησιμοποιούμενο από μέλος της οικογενείας του ιδιοκτήτη που έχει προβεί στην εισαγωγή»

Στην υπόθεση C-487/11,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Administratīvā rajona tiesa (Λεττονία) με απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 2011, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 22 Σεπτεμβρίου 2011, στο πλαίσιο της δίκης

Laimonis Treimanis

κατά

Valsts ieņēmumu dienests,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους U. Lõhmus, πρόεδρο του έκτου τμήματος, προεδρεύοντα του δευτέρου τμήματος, A. Rosas, A. Ó Caoimh, A. Arabadjiev και C. G. Fernlund (εισηγητή), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Valsts ieņēmumu dienests, εκπροσωπούμενη από την N. Jezdakova,

— η Λεττονική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον I. Kalniņš και την D. Pelše,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον A. De Stefano, avoccato dello Stato,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την L. Bouyon και τον A. Sauka,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η λεττονική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', 2 και 7, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 918/83 του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983, για τη θέσπιση του κοινοτικού καθεστώτος τελωνειακών ατελειών (ΕΕ L 105, σ. 1, στο εξής: κανονισμός).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο της διαφοράς μεταξύ του L. Treimanis και της Valsts ieņēmumu dienests (λεττονικής φορολογικής αρχής, στο εξής: VID) σχετικά με εισαγωγικούς δασμούς επί αυτοκινήτου οχήματος εισαχθέντος στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το νομικό πλαίσιο

3 Οι τρεις πρώτες αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού ορίζουν τα εξής:

«ότι, εκτός από ειδικές παρεκκλίσεις που θεσπίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της [Σ]υνθήκης, οι δασμοί του [κ]οινού [δ]ασμολογίου επιβάλλονται σε όλα τα εμπορεύματα που εισάγονται στην [Ένωση]· ότι το ίδιο ισχύει για τις γεωργικές εισφορές και για όλες τις άλλες επιβαρύνσεις κατά την εισαγωγή, οι οποίες προβλέπονται στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής ή στα πλαίσια ειδικών καθεστώτων που ισχύουν για ορισμένα προϊόντα προερχόμενα από τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων·

ότι, παρόλα αυτά, μια τέτοια επιβάρυνση δεν δικαιολογείται σε ορισμένες, σαφώς καθορισμένες, περιπτώσεις, όταν οι ειδικές περιστάσεις εισαγωγής εμπορευμάτων δεν απαιτούν την εφαρμογή των συνηθισμένων μέτρων προστασίας της οικονομίας·

ότι, όπως συνηθίζεται στις περισσότερες τελωνειακές νομοθεσίες, πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη, ώστε, στις περιπτώσεις που αυτό συμβαίνει, να μπορεί να πραγματοποιηθεί εισαγωγή με το ευεργέτημα ενός καθεστώτος ατελειών, υπό το οποίο τα εμπορεύματα απαλλάσσονται από την επιβολή εισαγωγικών δασμών στην οποία κανονικά υπόκεινται».

4 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού έχει ως εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

[...]

γ) "προσωπικά είδη", τα είδη που προορίζονται για προσωπική χρήση των ενδιαφερομένων ή για τις ανάγκες του νοικοκυριού τους.

Αποτελούν "προσωπικά είδη" ιδίως:

— η οικοσκευή,

— τα ποδήλατα και οι μοτοσυκλέτες, τα αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσεως και τα οχήματα που ρυμουλκούνται από αυτά, τα τροχόσπιτα, τα σκάφη αναψυχής και τα ιδιωτικά αεροπλάνα.

Αποτελούν, επίσης, προσωπικά είδη οι οικιακές προμήθειες που προορίζονται να καλύψουν συνήθεις οικογενειακές ανάγκες, τα οικόσιτα ζώα, τα ιππευόμενα ζώα, καθώς και τα φορητά όργανα μηχανικών ή ελευθέρων τεχνών που είναι απαραίτητα για την άσκηση του επαγγέλματος του ενδιαφερομένου. Τα προσωπικά είδη δεν πρέπει να παρουσιάζουν, [ανάλογα] με το είδος ή την ποσότητά τους, οποιοδήποτε εμπορικό ενδιαφέρον».

5 Το άρθρο 2 του κανονισμού ορίζει:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 3 έως 10, παρέχεται τελωνειακή ατέλεια για προσωπικά είδη που εισάγονται από φυσικά πρόσωπα τα οποία μεταφέρουν τη συνήθη κατοικία τους στο τελωνειακό έδαφος της [Ένωσης].»

6 Το άρθρο 3 του κανονισμού ορίζει:

«Η ατέλεια περιορίζεται στα προσωπικά είδη τα οποία:

α) εκτός από ειδικές περιπτώσεις που δικαιολογούνται από τις περιστάσεις, βρίσκονταν στην κατοχή του ενδιαφερόμενου, και, εφόσον πρόκειται για μη αναλώσιμα αγαθά, χρησιμοποιήθηκαν από αυτόν στον τόπο της προηγούμενης συνήθους κατοικίας του επί έξι τουλάχιστον μήνες πριν από την ημερομηνία κατά την οποία έπαψε να έχει τη συνήθη κατοικία του στην τρίτη χώρα από την οποία προέρχεται,

β) προορίζονται για την ίδια χρήση στον τόπο της νέας συνήθους κατοικίας του.

Τα κράτη μέλη μπορούν, εξάλλου, να εξαρτήσουν την παροχή ατέλειας από την προϋπόθεση ότι [για] τα είδη αυτά έχουν [καταβληθεί], στη χώρα καταγωγής ή στη χώρα προέλευσης, [οι] τελωνειακές ή/και [οι] φορολογικές επιβαρύνσεις στις οποίες κανονικά [υπόκεινται].»

7 Το άρθρο 7 του κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«1. Μέχρις ότου συμπληρωθεί η δωδεκάμηνη προθεσμία που αρχίζει από την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως για [τη] θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία, τα προσωπικά είδη για τα οποία παρέχεται ατέλεια δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο χρησιδανείου, ενεχύρου, μισθώσεως ή μεταβιβάσεως εξ επαχθούς ή χαριστικής αιτίας αν δεν ενημερωθούν προηγουμένως οι αρμόδιες αρχές.

2. Το χρησιδάνειο, το ενέχυρο, η μίσθωση ή η μεταβίβαση που ενεργούνται πριν συμπληρωθεί η προθεσμία της παραγράφου 1, συνεπάγονται την επιβολή των εισαγωγικών δασμών που αναλογούν στα είδη αυτά με το[ν συντελεστή] που ισχύει κατά την ημερομηνία του χρησιδανείου, του ενεχύρου, της μισθώσεως ή της μεταβιβάσεως και με βάση το είδος και τη δασμολογητέα αξία που αναγνωρίζουν ή αποδέχονται οι αρμόδιες αρχές κατά την ίδια ημερομηνία.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

8 Ο L. Treimanis ζούσε με τον υιό του στις Ηνωμένες Πολιτείες. Κατά τη διάρκεια του έτους 2007 αποφάσισαν να εγκατασταθούν στη Λεττονία σε ιδιόκτητη κατοικία του L. Treimanis. Στις 19 Μαρτίου 2007, ο τελευταίος εισήγαγε ατελώς ιδιόκτητο αυτοκίνητο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2 του κανονισμού. Η αυθημερόν χορηγηθείσα άδεια κυκλοφορίας αναφέρει ότι ο L. Treimanis είναι μεν ο ιδιοκτήτης του εν λόγω οχήματος, αλλά ο υιός του είναι ο κάτοχος αυτού.

9 Στις 17 Δεκεμβρίου 2007, το περιφερειακό τελωνείο Riga της VID εξέδωσε απόφαση με την οποία ο L. Treimanis κλήθηκε να καταβάλει το ποσό των 2 257,64 λεττονικών λατ (LVL) στο οποίο περιλαμβάνονται ο εισαγωγικός δασμός, ο φόρος προστιθέμενης αξίας και πρόστιμο. Η απόφαση αυτή επικυρώθηκε με απόφαση του διευθυντή της VID της 9ης Μαΐου 2008. Κατ' αυτόν, ο L.

Treimanis δεν είχε τηρήσει τις διατάξεις του άρθρου 7 του κανονισμού, δεδομένου ότι το επίδικο αυτοκίνητο της κύριας δίκης δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι προοριζόταν για τις ανάγκες του νοικοκυριού που αποτελούσαν από κοινού ο L. Treimanis και ο υιός του. Πράγματι, σύμφωνα με τα στοιχεία του μητρώου κατοίκων, ο υιός του L. Treimanis ήταν κάτοικος Ρίγα, σπούδαζε στο Ταλίν (Εσθονία), δεν εργαζόταν και τον συντηρούσε ο πατέρας του. Όμως, η δηλωθείσα κατοικία του L. Treimanis εξακολουθούσε να βρίσκεται στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου αυτός διέμενε από το φθινόπωρο του 2007. Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο διευθυντής της VID συνήγαγε από τα εν λόγω στοιχεία ότι ο L. Treimanis και ο υιός του δεν ζούσαν μαζί και ότι το εν λόγω όχημα δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι εισήχθη για τις ανάγκες του νοικοκυριού.

10 Ο L. Treimanis άσκησε προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Administratīvā rajona tiesa κατά της εν λόγω αποφάσεως της 9ης Μαΐου 2008. Υποστήριξε ότι ο διευθυντής της VID περιόρισε, ως μη όφειλε, το περιεχόμενο της έννοιας του «νοικοκυριού», η οποία κατ' αυτόν σημαίνει κοινή διαχείριση και περιλαμβάνει την υποχρέωση των γονέων να συντηρούν τα τέκνα τους. Επιπλέον, ισχυρίστηκε ότι μεταξύ του ιδίου και του υιού του δεν υπήρχε σύμβαση χρησιδανείου, αλλά απλή σχέση εντολής, δεδομένου ότι ο υιός του νομιμοποιούνταν να ενεργεί προς το συμφέρον του πατέρα του και το αυτοκίνητο δεν προοριζόταν στην ικανοποίηση των αναγκών του υιού του. Οι σχέσεις με τον υιό του έπρεπε επομένως να εκτιμηθούν σε οικογενειακό πλαίσιο.

11 Ο διευθυντής της VID ισχυρίστηκε ότι ο L. Treimanis είχε παραχωρήσει στον υιό του το εν λόγω όχημα στο πλαίσιο συμβάσεως «χρησιδανείου» και, ως εκ τούτου, ο τελευταίος εμφανιζόταν στην άδεια κυκλοφορίας ως ο κάτοχος του εν λόγω οχήματος.

12 Επειδή το Administratīvā rajona tiesa έχει αμφιβολίες αν, λόγω των συγκεκριμένων περιστάσεων, το εισαχθέν αυτοκίνητο πρέπει να θεωρηθεί είδος που χρησιμοποιείται για τις ανάγκες του νοικοκυριού του L. Treimanis και του υιού του ή αντικείμενο δανείου κατά την έννοια του άρθρου 7 του κανονισμού, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Απαγορεύει το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού [...] στον ιδιοκτήτη ιδιωτικού αυτοκινήτου, εισαχθέντος από τρίτη χώρα στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη δωρεάν παραχώρηση του εν λόγω οχήματος σε μέλος της οικογένειάς του, το οποίο πράγματι έχει μεταφέρει την κατοικία του από τρίτη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και με το οποίο ο ιδιοκτήτης του αυτοκινήτου συγκατοικούσε στο ίδιο "νοικοκυριό" στην τρίτη χώρα πριν από την εισαγωγή του αυτοκινήτου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αν ο ιδιοκτήτης του οχήματος εξακολουθεί να διαμένει κυρίως στην τρίτη αυτή χώρα μετά την εισαγωγή του εν λόγω οχήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

13 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν τα άρθρα 2 και 7, παράγραφος 1, του κανονισμού έχουν την έννοια ότι ο ιδιοκτήτης αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσεως, ο οποίος μετέφερε τη «συνήθη κατοικία» του από τρίτη χώρα σε κράτος μέλος της Ένωσης και ο οποίος εισήγαγε το εν λόγω όχημα από την τρίτη αυτή χώρα προς το εν λόγω κράτος μέλος, μπορεί να τύχει τελωνειακής ατέλειας αν το εν λόγω όχημα χρησιμοποιείται δωρεάν στο έδαφος της Ένωσης από μέλος της οικογενείας του με το οποίο συγκατοικούσε, στο ίδιο νοικοκυριό, στην εν λόγω τρίτη χώρα, ενώ ο εν λόγω ιδιοκτήτης εξακολουθεί να διαμένει κυρίως στην τελευταία αυτή χώρα μετά τη συγκεκριμένη εισαγωγή.

14 Για να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό, πρέπει, πρώτον, να εξεταστεί αν το επίδικο στο πλαίσιο της κύριας δίκης αυτοκίνητο πληροί τις προϋποθέσεις για να τύχει της ατελούς εισαγωγής και, δεύτερον, να καθοριστεί αν, σε περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, επέρχεται η απώλεια του ευεργετήματος της ατελούς εισαγωγής, οπότε επιβάλλεται η πληρωμή των εισαγωγικών δασμών.

15 Πρώτον, όσον αφορά την ατελή εισαγωγή, ο κανονισμός θέτει προϋποθέσεις που αφορούν τον εισαγωγέα και τη φύση του εισαγόμενου είδους.

16 Ως προς τον εισαγωγέα, το άρθρο 2 του κανονισμού προβλέπει ότι, για να παρασχεθεί τελωνειακή ατέλεια, το είδος πρέπει να εισάγεται από φυσικό πρόσωπο το οποίο μεταφέρει τη συνήθη κατοικία του στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης.

17 Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εξακριβώσει αν ο ιδιοκτήτης του επίδικου αυτοκινήτου της κύριας δίκης μετέφερε πράγματι τη «συνήθη κατοικία» του στη Λεττονία. Από το γράμμα της περί παραπομπής αποφάσεως, πράγματι δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί αν ο L. Treimanis κατοικεί όντως στη Λεττονία ή αν διαμένει συχνά στο εν λόγω κράτος. Συγκεκριμένα, στη σκέψη 8 της αποφάσεως αυτής, διευκρινίζεται, αφενός, ότι ο L. Treimanis μετακόμισε το έτος 2007 με τον υιό του στη Λεττονία και, αφετέρου, ότι η δηλωθείσα κατοικία του εξακολουθούσε να βρίσκεται στις Ηνωμένες Πολιτείες όπου κυρίως διέμενε όταν εκδόθηκε η απόφαση της 9ης Μαΐου 2008.

18 Σε περίπτωση που το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι ο L. Treimanis δεν μετέφερε τη «συνήθη κατοικία του στο τελωνειακό έδαφος της [Ένωσης]», κατά την έννοια του άρθρου 2 του κανονισμού, το εν λόγω δικαστήριο θα πρέπει να συναγάγει εξ αυτού ότι το οικείο αυτοκίνητο δεν μπορεί να εισαχθεί ατελώς. Στην αντίθετη περίπτωση, θα πρέπει να εξεταστεί αν πληρούνται οι σχετικές με τη φύση του εισαχθέντος είδους προϋποθέσεις.

19 Ως προς τη φύση του ατελώς εισαγομένου είδους, το άρθρο 2 του κανονισμού διευκρινίζει ότι πρόκειται για προσωπικό είδος. Το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού ορίζει τα προσωπικά είδη ως «τα είδη που προορίζονται για προσωπική χρήση των ενδιαφερομένων ή για τις ανάγκες του νοικοκυριού τους». Η διάταξη αυτή διευκρινίζει ότι τα αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσεως εμπίπτουν στην εν λόγω κατηγορία.

20 Στην υπόθεση της κύριας δίκης έχει αποδειχθεί ότι το εισαχθέν αυτοκίνητο χρησιμοποιείται από τον υιό του εισαγωγέα, γεγονός από το οποίο προκύπτει ότι το εν λόγω όχημα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προορίζεται για προσωπική χρήση του εισαγωγέα.

21 Πρέπει επομένως να διερευνηθεί αν αυτοκίνητο όπως το επίδικο της κύριας δίκης, το οποίο έχει εισαχθεί από τον ιδιοκτήτη του αλλά χρησιμοποιείται από τον υιό του τελευταίου, μπορεί να θεωρηθεί ως «είδος προοριζόμενο για τις ανάγκες του νοικοκυριού» κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού.

22 Το άρθρο 1 του κανονισμού δεν προσδιορίζει την έννοια του «είδους που προορίζεται για τις ανάγκες του νοικοκυριού». Συναφώς, από την ανάγκη τόσο της ενιαίας εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης όσο και της εφαρμογής της αρχής της ισότητας προκύπτει ότι σε μια διάταξη του δικαίου της Ένωσης, η οποία δεν παραπέμπει ρητώς στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της εννοίας και του περιεχομένου της, πρέπει κανονικά να δίδεται, σε όλη την Ένωση, αυτοτελής και ενιαία ερμηνεία (αποφάσεις της 18ης Ιανουαρίου 1984, 327/82, Ekro, Συλλογή 1984, σ. 107, σκέψη 11· της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, C-287/98, Linster, Συλλογή 2000, σ. I-6917, σκέψη 43, και της 17ης Μαρτίου 2005, C-170/03, Feron, Συλλογή 2005, σ. I-2299, σκέψη 26).

23 Ως εκ τούτου, η έννοια του «είδους που προορίζεται για τις ανάγκες του νοικοκυριού», που αναφέρεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού, πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς.

24 Για τους σκοπούς αυτής της ερμηνείας πρέπει να υπομνησθούν οι κατά την έκδοση του κανονισμού επιδιωκόμενοι από τον νομοθέτη της Ένωσης σκοποί. Αυτοί συνίστανται στη διευκόλυνση, αφενός, της μετοικήσεως στο κράτος μέλος και, αφετέρου, της εργασίας των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών.

25 Η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού διευκρινίζει ότι η επιβάρυνση των εμπορευμάτων κατά την εισαγωγή «δεν δικαιολογείται σε ορισμένες, σαφώς καθορισμένες, περιπτώσεις, όταν οι ειδικές περιστάσεις εισαγωγής εμπορευμάτων δεν απαιτούν την εφαρμογή των συνηθισμένων μέτρων προστασίας της οικονομίας».

26 Ομοίως, σύμφωνα με τη γνώμη της Κοινωνικής και Οικονομικής Επιτροπής επί προτάσεως κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου, σχετικά με τη θέσπιση του κοινοτικού καθεστώτος των τελωνειακών ατελειών (JO 1980, C 72, σ. 20), πρέπει «να τονιστεί ότι πρόκειται για ζητήματα που άπτονται της ζωής των κατ' ιδίαν ατόμων ή των οικογενειών τους και τα οποία δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται με περιοριστικό τρόπο. Περαιτέρω, οι όροι υπό τους οποίους εισάγονται τα υπαγόμενα σε καθεστώς ατελείας αγαθά εξασφαλίζουν ότι τα εν λόγω αγαθά δεν μπορούν να ανταγωνιστούν πραγματικά όμοια αγαθά κοινοτικής προελεύσεως ή να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στα δημοσιονομικά έσοδα των κρατών μελών».

27 Τέλος, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού, ως εισαγωγές στερούμενες εμπορικού χαρακτήρα θεωρούνται οι εισαγωγές που αφορούν αποκλειστικώς εμπορεύματα προοριζόμενα για προσωπική χρήση των ταξιδιωτών ή των οικογενειών τους (απόφαση της 4ης Ιουνίου 2002, C-99/00, Lyckeskog, Συλλογή 2002, σ. I-4839, σκέψη 25). Ομοίως, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού, είναι προπάντων ουσιώδες τα προσωπικά είδη να μην παρουσιάζουν, ανάλογα με το είδος ή την ποσότητά τους, οποιοδήποτε εμπορικό ενδιαφέρον (προπαρατεθείσα απόφαση Feron, σκέψη 20).

28 Επιπλέον, θα ήταν δυσκολότερο να επιτευχθούν οι σκοποί του κανονισμού αν προσωπικά είδη τα οποία δεν έχουν εισαχθεί για εμπορικούς σκοπούς υποβάλλονταν σε φορολογία κατά την εισαγωγή, όπως παρατήρησε ο γενικός εισαγγελέας Poiares Maduro στο σημείο 74 των προτάσεών του στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Feron.

29 Κατά συνέπεια, η δασμολογική ατέλεια παρέχεται για εισαγόμενα είδη των οποίων η χρήση συνδέεται στενά με την ιδιωτική ζωή των ενδιαφερομένων και των οικογενειών τους και αποκλείει οποιαδήποτε εμπορική σκοπιμότητα. Η έννοια του «είδους που προορίζεται για τις ανάγκες του νοικοκυριού» πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα των εκτιμήσεων αυτών.

30 Στο μέτρο που από το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού προκύπτει ότι ένα αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσεως συνιστά προσωπικό είδος, πρέπει να προσδιοριστεί αν αυτό το όχημα, όταν χρησιμοποιείται από μέλος της οικογενείας του εισαγωγέα μπορεί να χαρακτηριστεί ως είδος που προορίζεται για τις ανάγκες του νοικοκυριού του.

31 Σύμφωνα με τις προεκτεθείσες στις σκέψεις 24 έως 29 της παρούσας αποφάσεως αρχές, η χρήση αυτού του είδους από μέλος της οικογενείας του εισαγωγέα δεν μπορεί προφανώς να θεωρηθεί ότι γίνεται για εμπορικούς σκοπούς.

32 Εντούτοις, είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί το περιεχόμενο του όρου «μέλους της οικογενείας» του εισαγωγέα.

33 Συναφώς, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το άρθρο 1, στοιχείο στ', περίπτωση i, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73), όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 307/1999 του Συμβουλίου, της 8ης Φεβρουαρίου 1999 (ΕΕ L 38, σ. 1), ορίζει ως μέλος της οικογενείας «κάθε πρόσωπο που ορίζεται ή αναγνωρίζεται ως μέλος της οικογενείας ή που ορίζεται ως μέλος του νοικοκυριού από τη νομοθεσία, δυνάμει της οποίας καταβάλλονται οι παροχές […]·

πάντως, αν οι νομοθεσίες αυτές θεωρούν ως μέλος της οικογενείας ή του νοικοκυριού μόνον το πρόσωπο που ζει υπό την στέγη του εργαζομένου, ο όρος αυτός θεωρείται ότι εκπληρούται όταν η συντήρηση του εν λόγω προσώπου βαρύνει κυρίως τον εργαζόμενο».

34 Εξάλλου, το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158, σ. 77), ορίζει ως «μέλος της οικογένειας», μεταξύ άλλων, «τους απευθείας κατιόντες οι οποίοι είναι κάτω της ηλικίας των 21 ετών ή είναι συντηρούμενοι».

35 Υπό το πρίσμα των διατάξεων αυτών και για τους σκοπούς του ορισμού του «είδους που προορίζεται για τις ανάγκες του νοικοκυριού», αν ένα πρόσωπο έχει εισαγάγει ένα είδος, το μέλος της οικογενείας του που χρησιμοποιεί το εν λόγω είδος μπορεί να οριστεί ως πρόσωπο που ζει κάτω από την ίδια στέγη με τον εισαγωγέα ή είναι συντηρούμενο από τον τελευταίο.

36 Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι, αν αυτοκίνητο όχημα ιδιωτικής χρήσεως χρησιμοποιείται από μέλος της οικογενείας του εισαγωγέα, δηλαδή από πρόσωπο που ζει κάτω από την ίδια στέγη με αυτόν ή που συντηρείται κυρίως από αυτόν, το εν λόγω αυτοκίνητο μπορεί να χαρακτηρίζεται ως «είδος που προορίζεται για τις ανάγκες του νοικοκυριού», κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού. Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να διαπιστώσει αν, στο πλαίσιο της υποθέσεως της κύριας δίκης, το μέλος της οικογενείας του οικείου εισαγωγέα πληροί τις ως άνω προϋποθέσεις.

37 Δεύτερον, όσον αφορά το ερώτημα αν η χρήση αυτοκινήτου οχήματος ιδιωτικής χρήσεως όπως η επίδικη χρήση στο πλαίσιο της κύριας δίκης μπορεί να προκαλέσει την απώλεια του ευεργετήματος της ατελούς εισαγωγής κατ' εφαρμογήν του άρθρου 7 του κανονισμού, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η εν λόγω διάταξη έχει ως σκοπό να κολάζει, με την απώλεια του ευεργετήματος της ατέλειας, τις πράξεις που έχουν ως συνέπεια ότι το προσωπικό είδος δεν χρησιμοποιείται πλέον από τον ιδιοκτήτη του διότι είτε μεταβιβάστηκε είτε μισθώθηκε είτε αποτέλεσε αντικείμενο χρησιδανείου ή ενεχύρου εντός προθεσμίας δώδεκα μηνών από την εισαγωγή του. Επειδή το εισαχθέν είδος δεν χρησιμοποιείται πλέον για προσωπική χρήση του εισαγωγέα ή για τις ανάγκες του νοικοκυριού του, δεν τυγχάνει πλέον της ατέλειας που συνδέεται με τις εν λόγω χρήσεις.

38 Η περίπτωση που διέπεται από το εν λόγω άρθρο 7, παράγραφος 1, διαφέρει εκείνης για την οποία πρόκειται στην κύρια δίκη, κατά την οποία το οικείο είδος χρησιμοποιείται από μέλος της οικογενείας του εισαγωγέα για τις ανάγκες του νοικοκυριού, υπό τις προϋποθέσεις που εκτίθενται στη σκέψη 36 της παρούσας αποφάσεως, στο μέτρο που, στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο επίδικος στο πλαίσιο της κύριας δίκης εισαγωγέας δεν παραιτήθηκε από τη χρήση του αγαθού του για τις ανάγκες του νοικοκυριού, αυτό δε ανεξαρτήτως του νομικού χαρακτηρισμού της διαθέσεως του αγαθού αυτού υπέρ ενός μέλους της οικογενείας του εν λόγω εισαγωγέα. Επομένως, όταν αυτοκίνητο όχημα ιδιωτικής χρήσεως, εισαχθέν ατελώς, χρησιμοποιείται από μέλος της οικογενείας του εισαγωγέα, δηλαδή από ένα πρόσωπο που ζει κάτω από την ίδια στέγη με αυτόν ή συντηρείται κυρίως από αυτόν, το ευεργέτημα της ατέλειας δεν απόλλυται λόγω αυτής της χρήσεως.

39 Από το σύνολο των εκτιμήσεων αυτών προκύπτει ότι στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 2 και 7, παράγραφος 1, του κανονισμού έχουν την έννοια ότι αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσεως, εισαγόμενο από τρίτη χώρα στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, μπορεί να εισαχθεί ατελώς υπό την προϋπόθεση ότι ο εισαγωγέας έχει πράγματι μεταφέρει τη συνήθη κατοικία του στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, πράγμα το οποίο απόκειται στον εθνικό δικαστή να εξακριβώσει. Το αυτοκίνητο που χρησιμοποιείται δωρεάν από μέλος της οικογενείας του εν λόγω εισαγωγέα, δηλαδή από πρόσωπο που ζει κάτω από την ίδια στέγη με αυτόν ή συντηρείται κυρίως από

αυτόν, πράγμα το οποίο απόκειται στον εθνικό δικαστή να εξακριβώσει, θεωρείται ότι προορίζεται για τις ανάγκες του νοικοκυριού του εισαγωγέα, η χρήση δε αυτή δεν οδηγεί στην απώλεια του ευεργετήματος της εν λόγω ατέλειας.

Επί των δικαστικών εξόδων

40 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

Τα άρθρα 2 και 7, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 918/83 του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983, για τη θέσπιση του κοινοτικού καθεστώτος τελωνειακών ατελειών, έχουν την έννοια ότι αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσεως, εισαγόμενο από τρίτη χώρα στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορεί να εισαχθεί ατελώς υπό την προϋπόθεση ότι ο εισαγωγέας έχει πράγματι μεταφέρει τη συνήθη κατοικία του στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πράγμα το οποίο απόκειται στον εθνικό δικαστή να εξακριβώσει. Το αυτοκίνητο που χρησιμοποιείται δωρεάν από μέλος της οικογενείας του εν λόγω εισαγωγέα, δηλαδή από πρόσωπο που ζει κάτω από την ίδια στέγη με αυτόν ή συντηρείται κυρίως από αυτόν, πράγμα το οποίο απόκειται στον εθνικό δικαστή να εξακριβώσει, θεωρείται ότι προορίζεται για τις ανάγκες του νοικοκυριού του εισαγωγέα, η χρήση δε αυτή δεν οδηγεί στην απώλεια του ευεργετήματος της εν λόγω ατέλειας.

(υπογραφές)